

KKT - Forskningsnytt

Infobrev nr 1, desember 2013

Kjære forskere og forskningsaktive ansatte i KKT

Kreft-, kirurgi- og transplantasjonsklinikken (KKT) er den mest forskningstunge klinikken i Oslo universitetssykehus og klinikken alene har en **imponerende vitenskapelig produksjon** på samme nivå som hele Helse Bergen (Haukeland sykehus). Vi har 76 forskningsgrupper som omfatter rundt 700 av våre 3100 ansatte og flere av disse er internasjonalt ledende innen sitt felt. Vi er stolte blant annet av at KKT deltar i fire og leder tre av de fem nye OUS-fokuserte satsningsområdene innen forskning som nylig er utpekt av direktøren.

KKT får overført ca 140 mill kr av det interne sykehusbudsjettet til forskning, og har i tillegg omfattende eksterntfinansiering. Våre forskningsgrupper er meget konkurransedyktige og henter inn ca 200 millioner kroner i **ekstern finansiering** årlig (60 %). Vi har en ambisjon om å styrke forskningen ytterligere og dette vil hovedsakelig måtte skje ved økt ekstern finansiering og ved bedre strategisk bruk av de interne ressursene. De offentlige norske forskningsmidlene kanaliseres nå i økende grad via EU. Våre forskere må posisjonere seg og delta i konkurransen om disse midlene.

Det er de siste årene i økende grad bygget opp **støttefunksjoner** som skal bidra, og internt i KKT jobber Rachel Berge med å informere våre forskere. Støtteapparatet i OUS og ved UiO har utviklet seg betraktelig, samtidig som EUs nye forskningsprogram, Horisont 2020, har betydelige forenklinger i form av prosjektrapportering, timerapportering, utbetaling mm. Jeg håper derfor at negative erfaringer fra tidligere søknadsprosesser for EU programmer denne gangen blir gjort til skamme ved at vi både har en forenklet prosess og bedre støttefunksjoner..

Horisont 2020 har en total ramme på 79 milliarder euro over syv år. De første utlysningene ble publisert 11. desember 2013, med helse som en hovedsatsing. EU har høyere innvilgelsesprosent enn frie programmer i NFR. I [Horisont 2020](#) lyses det ut store midler innen medisin og helse. Temaet for helseprogrammet er **personalisert medisin og demografisk endring med aldring** i Europa. Samtidig er det viktig å huske at fokus for Horisont 2020 blir **innovasjon**. Dette åpner opp for mer samarbeid med industrien (spesielt små-mellomstore bedrifter) og forskere oppfordres til å tenke på de mulige gunstige virkningene som forskningen kan få på samfunnsutviklingen i Europa.

Horisont 2020 har mindre spesifiserte prosjektkrav enn tidligere. Alle vil kunne finne et program og et tema som passer. **Det viktigste er å finne gode partnere** som kan nå opp i konkurransen. Med unntak av personlige stipender, krever H2020-utlysningene minst tre samarbeidspartnere fra minst tre land tilknyttet H2020. Ta kontakt med internasjonale samarbeidspartnere for å høre om de planlegger en søknad og inviter til samarbeid.

Jeg forventer en økning i antall EU-søknader som utgår fra KKT og ønsker dere lykke til med søknadsprosessen!

Med vennlig hilsen
Sigbjørn Smeland
Klinikkleder KKT

Horisont 2020 – EUs nye rammeprogram

I januar 2014 starter EUs nye rammeprogram for forskning og innovasjon, Horisont 2020. De første utlysningene ble offentliggjort 11. desember 2013. Budsjettet er 79 milliarder Euro i perioden 2014-2020, P hvilket gjør det til verdens største forskningsprogram.

Hovedmålet bak Horisont 2020 er å hjelpe Europa ut av den økonomiske krisen. Dette gjøres ved å prioritere **innovasjon som vil styrke vekst og bærekraftig konkurranseevne**. Samarbeid med næringslivet og stor grad av tverrfaglighet er sentrale. I tillegg er det mål om **utjevning av regionale forskjeller** i forskning og innovasjon (som del av målet om å utjevne forskjeller i arbeidsledighet og utdanning) og dette gjøres ved krav om internasjonalt samarbeid og prioritering av prosjekter som kan fremme dette målet.

Horisont 2020 er strukturert i tre pilarer:

- **Excellent Science:** Fremragende vitenskap, inkl. europeiske forskningsrådet (ERC), mobilitetsprogrammer (MCSA), fremtidsteknologier (FET) og infrastruktur (RI).
- **Industrial Leadership:** Konkurransedyktig næringsliv. Her vil man finne nøkkeltknologier som IKT, nano-, bio- og romfartsteknologi, finansieringsordninger for risikokapital, samt innovasjon i de små og mellomstore bedriftene (SMB).
- **Societal Challenges:** Forskning for å løse samfunnsutfordringene er den tredje foten i Horisont 2020. Inkluderer helseprogrammet «Health, Demographic Change and Wellbeing».

Forenkling i forhold til tidligere EU rammeprogram

Det er viktig å vite at Horisont 2020 inneholder en del forenklinger sammenlignet med de tidligere EU rammeprogrammene. Bl.a. er det forenklet rapportering, forenklet timerapportering, kortere tid til kontrakt og for å motta penger. Ta en kontakt med rådgiverne på OUS/UiO dersom dere har tidligere erfaringer som dere vil diskutere før søknadsskriving.

Tidsskjema 2014-2020

Horisont 2020 består av toårige arbeidsprogrammer, noe som gjør utlysningene forutsigbare for forskerne. Arbeidsprogrammene for 2014-2015 er nå publisert.

Det er ikke for tidlig å begynne å planlegge 2015 søknader nå. Endringer for 2015 kan forekomme og det vil være nødvendig å følge med når utlysningene for 2015 kommer sommeren 2014.

For 2014 har totrinns søknader første frist **11. mars 2014** og andre frist (2.trinn) 19. august 2014.

Søknadsfristen for de første ett-trinns søknader: **april 2014**.

For 2015 har totrinns søknader første frist **11. oktober 2014** og andre frist (2.trinn) 24. februar 2015.

Utlysninger blir publisert sommeren 2014.

Hvordan finne aktuelle utlysninger

Utlysninger er [søkbare](#) på pillar (prioriteringsområde), program eller søkeord.

Siden temaene er blitt mer generelle, er det viktig å lese nøye gjennom impact- delen for å se hva som forventes. Rådgiverne ved OUS/UiO kan bistå ved spørsmål, inkl. tolkning av utlysningstekst.

Societal Challenges

Helseprogrammet – Societal Challenge 1 (SC1) – «Health, Demographic Change and Wellbeing»

Helseprogrammet får den største andelen av budsjettet (9.7%), sammenlignet med øvrige samfunnsutfordringer.

Spesifikke utfordringene utpekt:

- Aldrende europeisk befolkning
- Økning i smittsomme og ikke-smittsomme sykdomsbyrde

Det er fokus på individuelt tilpassede helse- og omsorgstjenester, samt løsninger som vil fremme mindre belastning på helsesektoren.

Utlysningene er generelle og alle kan finne noe som er aktuelt. Det er heller ingen begrensning for hvor mye eller lite prosjekter kan koste eller hvor lenge de skal vare.

Utlysningene i dette fokusområdet har fått kodenavn PHC (Personalizing Health and Care),

Les om helseprogrammet i H2020 [her](#).

Arbeidsprogram finnes [her](#).

Alle aktive utlysninger i helseprogrammet finnes [her](#).

Helse-relaterte tema innenfor andre Societal Challenges

H2020 har fokus på tverrfaglig tenkning. Dermed finnes det tilknytning til helse også i forskjellige satsingsområder utenom helseprogrammet.

SC 2: Food security, sustainable agriculture...

Safe food and healthy diets and sustainable consumption.

Several topics, e.g.

- Assessing the health risks of combined human exposure to multiple food-related toxic substances
- Biological contamination of crops and the food chain
- Tackling malnutrition in the elderly
- Integrated EU approach to contribute to reducing ill health due to poor nutrition, overweight and obesity.

Arbeidsprogram finnes [her](#).

SC 5: Climate action...

Helse nevnt under flere temaer, f.eks. å unngå forurensning for å forhindre helseproblemer

Arbeidsprogram finnes [her](#).

SC 6: Europe in a changing...

- Early job insecurity and labour market exclusion
- Youth mobility: opportunities, impacts, policies

Arbeidsprogram finnes [her](#).

Excellent Science

Excellent Science: Europeisk forskningsråd (ERC)

ERC skal få 17% av total H2020 budsjettet og største andel av dette vil bli brukt på **unge forskere** (Starting Grant, Consolidator Grant). Målet er å styrke eksellent forskning.

Det er sterkt behov for økning i antall søknader til ERC. Et viktig krav til søkere er å bevise sin selvstendighet. Dette peker blant annet på økt behov for satsing på **mobilitet tidligere i karrieren** (se Marie Sklodowska-Curie Actions). Detaljer om programmene i ERC finnes i sider 7-8 av UiO/OUS presentasjonen (vedlagt).

Arbeidsprogram finnes [her](#).

Excellent Science: Marie Sklodowska-Curie Actions (MSCA)

MSCA er verktøyet for forskermobilitet i H2020. Forskermobilitet er viktig for overføring og utvikling av FoU-basert kunnskap og er sammenhengende med Horisont 2020 målet om å spre kunnskap og utjevne regionale forskjeller i FoU.

Arbeidsprogram finnes [her](#).

OBS! Legg merke til at datoer for 2015 MSCA utlysninger foreligger allerede i arbeidsprogrammet.

MSCA mest aktuelle utlysninger er:

- **IF – Individual Fellowships** – Utgående og inngående forskermobilitet innenfor og utenfor Europa. Beregnet på erfarne forskere med fullført PhD eller minst 4 års forskningserfaring ved søknadsfrist. Søknadsfrist: 11. september 2014
 - OBS! To MSCA COFUND-programmer ble innvilget NFR og Medfak. Disse programmene vil også gi tilgang til stillinger tilsvarende som Individual Fellowships (IF). Søkere vil kunne søke parallelt til både IF og COFUND. [NFR sitt program](#) blir en del av FRIPRO/ung-forsker kategori og skal ha søknadsfrist 21. mai 2014. Detaljer om for Medfak COFUND kommer senere, men også der vil oppstart skje i mai 2014. KKT skal ha en presentasjon av IF 26. mars, etter utlysningen er blitt offentliggjort (12. mars).
 - Karrieretips: Innvilgede ITN (se nedenfor) og COFUND-programmer må annonsere stillingene i [Euraxess portalen](#). Portalen inneholder mye relevant informasjon for forskere som ønsker å planlegge utenlandsk opphold, inkl. [søkemotor for finansiering](#). Portalen drives av NFR og tilsvarende eksisterer for andre EU- og samarbeidende land med relevant informasjon for hvert land.
- **ITN – Innovative Training Network** – transnasjonale forskerutdanningsprogram for forskere i tidlig karrierestadium (stipendiater). Både akademiske og ikke akademiske organisasjoner fra forskjellige land kan samarbeide om nettverk. Detaljer er avhengige av type ITN-utlysning: ETN (European Training Networks), EID (European Industrial Doctorates) eller EJD (European Joint Doctorates). Søknadsfrist 2014: 9. april 2014
OBS! 2015 utlysningen forventes publisert allerede 2. september 2014, med søknadsfrist 13. januar 2015.
- **RISE – Research and Innovation Staff Exchange** – Internasjonal korttidsutveksling av forsknings-, innovasjons- og administrativstabb med mulighet for deltagelse og samarbeid for både akademisk og ikke akademisk sektor, både innenfor og utenfor EU og assosierte land. Gjelder for alle karriere- og erfaringsnivåer.

Søknadsfrist: 24. april 2014

Excellent Science: Future and Emerging Technologies (FET)

FET er «radikale ideer» programmet i H2020. Det er åpent for all teknologisk forskning med en sterk tverrfaglig komponent. Hensikten med RI programmet i H2020 er å fremme innovasjonspotensialet og humankapitalen i forskningsinfrastrukturer.

FET har to flaggskip – “the human brain project” og materialet graphene, men er også åpent for andre forskningstema.

Arbeidsprogram finnes [her](#).

Aktuell utlysning: [FET-Open - novel ideas for radically new technologies](#).

Søknadsfrist: 30. September 2014 (3-trinns søknad)

Industrial Leadership

Målet med denne delen av H2020 er å stimulere deltagelse fra privatsektor. Dette er oppnådd ved å åpne for finansiering av aktiviteter som defineres som close-to-innovation på [Technological Readiness Level skalaen](#).

Det er viktig å merke seg at pga. høy risiko er kliniske studier fase I og II definert som R&D aktiviteter og ikke innovasjon.

KKT jobber med å kartlegge aktører tilknyttet industrien for å styrke kontakten mellom forskning og industri. Mer relevant informasjon vil bli gitt i 2014.

LEIT - Leadership in Enabling and Industrial Technologies

Dette er hoveddelen av Industrial Leadership-pilaren,
Det er flere helse-aktuelle tema innenfor LEIT:

- *Nanotechnology and Advanced Materials for more effective healthcare:*

- Scale-up of nanomedicine production
- Networking of SMEs in the nano-biomedical sector
- Biomaterials for the treatment of diabetes mellitus
- Nanomedicine therapy for cancer
- Biomaterials for treatment and prevention of Alzheimer's disease

- *Biotechnology (på tvers av flere sektorer som helse, landbruk og industri)*

- Synthetic biology – design of organisms for new products and processes

Arbeidsprogram finnes [her](#).

Styrke konkurransevnen i Horisont 2020

COST - Europeiske nettverk for forsknings- og teknologisamarbeid

Søknader om internasjonale eksterne forskningsmidler krever internasjonalt samarbeid. I Horisont 2020 krever alle utlysninger (med unntak av personlige stipend) minst tre samarbeidspartnere fra minst tre H2020-deltagende land.

European Cooperation in Science and Technology (COST) finansierer tiltak som fremmer faglig samarbeid og nettverksbygging mellom forskere i [36 land](#), blant dem Norge. COST tar i mot søknader om opprettelse av nye nettverk to ganger årlig. Neste frist blir **28. mars 2014**.

Søknader krever samarbeid mellom minst 5 partnere i 5 forskjellige land.

COST gir støtte til nettverksaktiviteter som workshops, konferanser, korttids forskningsopphold, publisering og evalueringer. Forskningen finansieres nasjonalt. Initiativet til samarbeidsprosjekter i COST, kalt aksjoner, etableres på grunnlag av forslag fra forskerne selv, og det er ingen tematiske begrensninger. Dette gjør det mulig å opprette nettverkssamarbeid innenfor nye områder hvor det ikke er igangsatt tematiske satsinger.

Det kan være mulig å bli med på COST-aksjoner som allerede er igangsatt (alternativ til pågå). Dette skjer via Forskningsrådet.

Informasjon om nye og pågående aksjoner finnes [her](#).

Informasjon om nye biomedisinske aksjoner (påmeldingsfrist 20. januar 2014) finnes [her](#).

Kontaktperson i NFR: [Hans Hellebostad](#)

Bli evaluator for Horisont 2020 søknader

Å delta i evalueringen av søknader innen Horisont 2020 vil gi et stort fortrinn ved å gi innsikt i hvordan søknader kan skrives på en god måte. Generelt har ekspertene i panelene ofte ikke spesifikk kompetanse rettet mot hver enkelt søknad og det er en kunst å lære seg hvordan man kan presentere prosjekter på en attraktiv og forståelig måte, slik at det faglige budskapet og viktige poeng blir formidlet.

Registrer dere i EU databasen, så kan dere bli invitert til å delta som eksterne eksperter, panelmedlemmer og advisory board- medlemmer.

Informasjon og registrering finnes [her](#).

EU-søker kurs

OUS og Medfak forskningsstøtte arrangerer søknadsskrivingskurs **28. januar 2014** (på rikshospitalet). Kurset anbefales for alle som planlegger å skrive en søknad i 2014 og 2015.

Påmelding: <http://www.ous-research.no/horisont2020/>

Tidlig påmelding anbefales.

PES - Prosjektetableringsstøtte for EU prosjekter

UiO og OUS søker årlig om støtte fra Forskningsrådet og får tildelt en pott som de deler ut. PES midler er enkle å søke om, og dekker opptil 50% av følgende utgifter i forbindelse med søknadsprosessen:

- Utgifter til partnersøk/etablering av prosjektkonsortium
- Reisekostnader. Det gis ikke anledning til å dekke reiser for eksterne partnere
- Organisering av og deltakelse i workshops og seminarer
- Frikjøp av personale
- Assistanse til søknadsskriving
- Ekstern assistanse og rådgivning, språkvask
- Søk i patentdatabaser og lignende.

Midlene tildeles forskerne etter at søknaden er levert. Ta kontakt med EU-rådgivere på OUS/UiO for mer informasjon.

UiO har en detaljert beskrivelse (foreløpig ikke oppdatert for Horisont 2020 for 2014) [her](#).

OUS har informasjon [her](#).

Støttefunksjoner relatert til ekstern finansiering

Søknader om eksterne midler og spesielt for EU-søknader kan være virke utfordrende og krever støtte fra planleggingsfase til gjennomføring.

Støtteapparatet ved OUS og UiO har utviklet seg og vokst betraktelig den siste tiden, og samarbeider tett. Rådgiverne er meget erfarne, tar i mot alle henvendelser og følger dere opp.

Rådet er å ta kontakt tidlig og starte arbeidet i god tid før søknadsfristen. Dette vil bidra til å spare dere for mye tid og ressurser.

Det er ikke for tidlig å ta kontakt dersom dere planlegger en søknad til Horisont 2020 i løpet av 2015.

UiO – Medfak

[Konstantinos Chilidis](#): EU helseprogram, ERC

[Erlendur Helgason](#): NordForsk, Nordic Clinical Trial Alliance, nasjonale utlysninger, SFI, JPI

[Malin Johansen](#): IMI, COST, FET

[Marta Lorens-Tommesen](#): COFUND-program på Medfak

UiO – MatNat

Eu-team@matnat.uio.no

OUS – Oslo sykehusservice

[Martin Sending](#): EU, NFR, HSØ, Kreftforeningen, legater og stiftelser

[Camilla Lien Sandnes](#): EU, NFR, HSØ, Kreftforeningen, legater og stiftelser

[Emil Aanensen](#): Økonomi – budsjett, regnskap og rapportering

KKT

[Rachel Berge](#)

Nyhetsbrevet er utformet av Rachel Berge, KKT-UiO.

Kontakt: r.g.berge@medisin.uio.no